



แผนการประเมินความเสี่ยง  
การทุจริตและประพฤติมิชอบ  
เทศบาลตำบลแม่หล่าย  
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

สำนักปลัดเทศบาล  
เทศบาลตำบลแม่หล่าย  
อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

## คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริตคือ การแก้ไขปัญหการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของข้าราชการ พนักงาน และผู้บริหารงานทุกคน ซึ่งเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

ดังนั้น เทศบาลตำบลแม่หล่าย จึงได้ดำเนินการและจัดทำแผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ มาใช้ในเทศบาลตำบลแม่หล่าย อันจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการของเทศบาลตำบลแม่หล่าย จะไม่มีการทุจริตหรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

เทศบาลตำบลแม่หล่าย  
อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

## วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ

มาตรการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ สามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะ ช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรของ องค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินงานขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่ คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อย กว่าองค์กรที่ไม่มีมีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยให้เป็นส่วน หนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่ การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต : เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการ ระบบ หรือ แนวทาง ในบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มี ประสิทธิภาพต่อไป

## นิยาม

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

## กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

๑. แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดซ้ำอีก
๒. เผื่อระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบ ต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้ บางเรื่องที่น่าสงสัย ทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร
๓. ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิด ในส่วนที่พฤติกรรมที่เคย รู้ว่าเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการ ทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาได้อีก
๔. การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็น ที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

## ขอบเขตความเสี่ยงการทุจริต ประเภทความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน

๑. ด้านความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับภาระงานด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต หรือตามกฎระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่าย

## การวิเคราะห์ความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การวิเคราะห์ความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการบ่งชี้ความเสี่ยงของการทุจริตที่มีอยู่ในองค์กรโดยการประเมินโอกาสของการทุจริตที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนบุคคล หรือ หน่วยงานที่อาจเกี่ยวข้องกับการกระทำทุจริต เพื่อพิจารณาว่าการควบคุมและการป้องกัน การทุจริตที่มีอยู่ในปัจจุบันมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่ การทุจริตในระดับท้องถิ่นพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการขยายตัวของ การทุจริตในระดับท้องถิ่น ได้แก่ การ กระจายอำนาจลงสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แม้ว่าโดยหลักการแล้วการ กระจายอำนาจ มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อให้บริการต่าง ๆ ของรัฐสามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนมากขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ในทางปฏิบัติทำให้แนวโน้มของการทุจริตในท้องถิ่นหลายแห่งเพิ่มมากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกัน

**ลักษณะการทุจริตในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** จำแนกเป็น ๗ ประเภท ดังนี้

- ๑) การทุจริตด้านงบประมาณ การทำบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง และการเงินการคลัง ส่วนใหญ่ เกิดจากการละเลยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๒) สภาพหรือปัญหาที่เกิดจากตัวบุคคล
- ๓) สภาพการทุจริตอันเกิดจากช่องว่างของกฎระเบียบและกฎหมาย
- ๔) สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจและขาด คุณธรรม จริยธรรม
- ๕) สภาพหรือลักษณะปัญหาที่เกิดจากการขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ
- ๖) สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการตรวจสอบขาดความหลากหลายใน การตรวจสอบจากภาคส่วนต่าง ๆ
- ๗) สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากอำนาจ บารมี และอิทธิพลท้องถิ่น

**สาเหตุและปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถสรุปเป็น ประเด็น ได้ ดังนี้**

๑) **โอกาส** แม้ว่าในปัจจุบันมีหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแต่พบว่า ยังคงมีช่องว่างที่ทำให้เกิดโอกาสของการทุจริต ซึ่งโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นจากการบังคับใช้ กฎหมายที่ไม่เข้มแข็ง กฎหมาย กฎระเบียบไม่รัดกุม และอำนาจหน้าที่โดยเฉพาะผู้บริหารและข้าราชการระดับสูงก็เป็นอีกโอกาสหนึ่งที่ทำให้เกิดการทุจริต

๒) **สิ่งจูงใจ** เป็นที่ยอมรับว่าสภาวะทางเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นเรื่องของวัตถุนิยม สังคมนิยม ทำให้คนในปัจจุบันมุ่งเน้นที่การสร้างควมร่ำรวย ด้วยเหตุนี้จึงเป็นแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่มีแนวโน้มที่จะทำ พฤติกรรมการทุจริตมากยิ่งขึ้น

๓) **การขาดกลไกในการตรวจสอบความโปร่งใส** การทุจริตในปัจจุบันมีรูปแบบที่ซับซ้อนขึ้น โดยเฉพาะการทุจริตในเชิงนโยบายที่ทำให้การทุจริตกลายเป็นความชอบธรรมในสายตาของประชาชน ขาดกลไก การตรวจสอบความโปร่งใสที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงเป็นการยากที่จะเข้าไปตรวจสอบการทุจริตของบุคคลเหล่านี้

๔) **การผูกขาด** ในบางกรณีการดำเนินงานของภาครัฐ ได้แก่ การจัดซื้อ-จัดจ้าง เป็นเรื่องของ การผูกขาด ดังนั้นจึงมีความเกี่ยวข้องเป็นห่วงโซ่ผลประโยชน์ทางธุรกิจ ในบางครั้งพบบริษัทมีการให้ สินบนแก่ เจ้าหน้าที่ เพื่อให้ตนเองได้รับสิทธิในการดำเนินงานโครงการของภาครัฐ รูปแบบของการผูกขาด ได้แก่ การผูกขาดในโครงการ ก่อสร้างและโครงสร้างพื้นฐานภาครัฐ

๕) การได้รับคำตอบแทนที่ไม่เหมาะสม รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย ความยากจนถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ข้าราชการมีพฤติกรรมการทุจริต เพราะความต้องการที่จะมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องแสวงหาช่องทางเพื่อเพิ่มรายได้พิเศษ ให้กับตนเองและครอบครัว

๖) การขาดจริยธรรม คุณธรรม ในสมัยโบราณ ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณธรรมที่ได้รับการเน้นเป็นพิเศษถือว่าเป็นเครื่องวัดความดีของคน แต่ในปัจจุบันพบว่า คนมีความละอายต่อบาปและเกรงกลัวบาปน้อยลง และมีความเห็นแก่ตัวมากยิ่งขึ้น มองแต่ประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้งมากกว่าที่จะยึดผลประโยชน์ ส่วนรวม

๗) มีค่านิยมที่ผิด ปัจจุบันค่านิยมของสังคมได้เปลี่ยนจากยกย่องคนดี คนที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต เป็นยกย่องคนที่มีเงิน คนที่เป็นเศรษฐี มหาเศรษฐี คนที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานสูง ด้วยเหตุนี้ ผู้ที่มีค่านิยมที่ผิดเห็นว่าการทุจริตเป็นวิถีชีวิตเป็นเรื่องปกติธรรมดา เห็นคนซื้อเป็นคนเชื่อ เห็นคนโกงเป็นคนฉลาด ย่อมจะทำการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง โดยไม่มีความละอายต่อบุญและบาป และไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายของบ้านเมือง

**การดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม เทศบาลตำบลแม่หล่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕**

๑) การพิจารณากระบวนการงานที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการทุจริต หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

- กระบวนการสรรหา/คัดเลือกบุคลากรเข้ามาเป็นพนักงาน ซึ่งมีโอกาสเรียกรับผลประโยชน์ หรือเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง

- กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสม คือ มีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง การกีดกัน การสร้างอุปสรรค

- กระบวนนำทรัพย์สินทางราชการไปใช้ประโยชน์

- กระบวนการที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง

๒) การพิจารณากระบวนการงานที่เข้าข่ายมีโอกาสเสี่ยงต่อการทุจริต หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

- การรับ - จ่ายเงิน

- การใช้อำนาจหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์หรือสินบน

- การจัดซื้อจัดจ้าง และการจ้างเหมาบริการ

- การกำหนดคุณลักษณะพัสดุการกำหนดคุณสมบัติผู้เข้าเสนอราคา

- การออกใบอนุญาต หรือการรับรองสิทธิ์

- การตรวจรับพัสดุ

- การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง

- การนำทรัพย์สินส่วนราชการไปใช้ ประโยชน์

- การบริหารบุคคล เช่น การคัดเลือกเข้ารับราชการ

๓) ความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากไม่มีการป้องกันที่เหมาะสม

- สูญเสียงบประมาณ
- เสื่อมเสียชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของหน่วยงาน

๔) แนวทางการป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

- การจัดทำประกาศนโยบาย มาตรการต่างๆ ในการป้องกันการทุจริต โดยนายกเทศมนตรีตำบลแม่หล่าย ได้แจ้งทุกส่วนราชการในสังกัดรับทราบและประกาศและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

- จัดทำโครงการอบรม/กิจกรรมส่งเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม แก่บุคลากรในหน่วยงาน
- จัดทำโครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติราชการให้ถูกต้องตามระเบียบและกฎหมาย

ที่เกี่ยวข้อง

- การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ

และต่อเนื่อง

- จัดช่องทางการร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้แก่ เว็บไซต์เทศบาลตำบลแม่หล่าย <http://www.maelai.go.th/> หรือ โทรศัพท์ ๐๕๔-๖๕๒๖๖๐ แฟกซ์ กตต่อ ๑๑๕

แผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เทศบาลตำบลแม่หล่าย อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ที่	โครงการ/ กิจกรรม	ประเด็น/ ขั้นตอน/ กระบวนการ ดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยที่อาจมี ผลกระทบ/ กระตุ้นให้เกิด การทุจริต	การควบคุม/ระบบที่ เกี่ยวข้อง	ประเมินระดับของความเสี่ยง					มาตรการป้องกัน เพื่อไม่ให้เกิดการ ทุจริต	ตัวชี้วัดผลสำเร็จ
						ไม่มี	ต่ำ	กลาง	สูง	สูงมาก		
๑	กระบวนการ จัดซื้อจัดจ้าง และการหา พัสดุ	เป็นความ เสี่ยงที่อาจ เกิด ผลประโยชน์ ทับซ้อน	การใช้ดุลพินิจในการเลือกวิธีการ จัดซื้อจัดจ้างอาจไม่ดำเนินไปตาม มาตรฐานหรือแนวทางที่ถูกต้องตาม ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมถึง มีความสนิทสนมและการเสนอ ผลประโยชน์ใดๆ ซึ่งก่อให้เกิดความ คาดหวังจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก ซึ่งอาจนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้คู่สัญญา	๑. ผู้บังคับบัญชา ไม่ได้ควบคุม อย่างใกล้ชิด ให้ความไว้วางใจ ๒. เจ้าหน้าที่ มีปัญหาทาง การเงิน	การดำเนินการตาม ระเบียบกฎหมายที่ เกี่ยวข้องในการจัดซื้อ จัดจ้างและการ บริหารพัสดุภาครัฐ			/			ควบคุมกำกับดูแล ให้เจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์วิธี และแนวทางปฏิบัติ เกี่ยวกับการจัดซื้อ จัดจ้างและการ บริหารพัสดุอย่าง เคร่งครัด	จำนวนเรื่อง ร้องเรียนเกี่ยวกับ การจัดซื้อจัดจ้าง และการจัดหาพัสดุ

ที่	โครงการ/ กิจกรรม	ประเด็น/ ขั้นตอน/ กระบวนการ ดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยที่อาจมี ผลกระทบ/ กระตุ้นให้เกิดการ ทุจริต	การควบคุม/ระบบ ที่เกี่ยวข้อง	ประเมินระดับของความเสี่ยง					มาตรการป้องกัน เพื่อไม่ให้เกิดการ ทุจริต	ตัวชี้วัดผลสำเร็จ
						ไม่มี	ต่ำ	กลาง	สูง	สูงมาก		
๒	ประกาศ นโยบายไม่ รับของขวัญ และของ กำนัลทุก ชนิดจาก การปฏิบัติ หน้าที่ (No Gift Policy)	ความเสี่ยง การทุจริตใน ความโปร่งใส ของการให้ และรับ ของขวัญ/ สินน้ำใจ/การ เลี้ยงรับรอง ในรูปของเงิน หรือ ผลประโยชน์ อื่นใด ส่งผล ให้มีการ ตัดสินใจที่เอื้อ ประโยชน์แก่ ผู้ให้หรือ บุคคลอื่น	เจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์ใน ระหว่างการตรวจรับงานตรวจสอบ เอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณา ในการเสนอขออนุมัติโครงการและ งบประมาณที่เกี่ยวข้อง	๑. ผู้บังคับบัญชา ขาดการควบคุม อย่างใกล้ชิด ๒. เจ้าหน้าที่ขาด จิตสำนึกในการ ปฏิบัติราชการ ๓. เจ้าหน้าที่ มีปัญหาทาง การเงิน	ประกาศ คณะกรรมการ ป้องกันและ ปราบปรามการ ทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่น ใด โดยธรรมจรรยา ของเจ้าหน้าที่ของ รัฐ พ.ศ.๒๕๕๓			/			๑. จัดทำประกาศ เทศบาลตำบล แม่หลายเรื่อง ประกาศนโยบายไม่ รับของขวัญและ ของกำนัลทุกชนิด จากการปฏิบัติ หน้าที่ (No Gift Policy) ๒. จัดกิจกรรมหรือ การประชุม/อบรม ส่งเสริมการรับรู้ นโยบายไม่รับ ของขวัญและของ กำนัลทุกชนิดจาก การปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy)	จำนวนเรื่อง ร้องเรียนการให้ และรับของขวัญ/ สินน้ำใจ/การเลี้ยง รับรอง ในรูปแบบ เงินหรือ ผลประโยชน์อื่นใด ส่งผลให้เกิดการ ตัดสินใจที่เอื้อ ประโยชน์แก่ผู้ให้ หรือบุคคลอื่น

หน่วยงานผู้รับผิดชอบประเมินความเสี่ยง: งานนิติการ สำนักปลัดเทศบาล

ชื่อผู้รายงาน: นายนพดล หล่ายดวงใจ

ตำแหน่ง: นักวิชาการตรวจสอบภายในปฏิบัติการ